

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою Лисичанського
промислово-технологічного коледжу

«28» грудня 2020 р., протокол № 3

Голова педагогічної ради

Н.М. Скиба

Введено в дію наказом № 275-0

28 грудня 2020р.

КОДЕКС
БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ЛИСИЧАНСЬКОГО
ПРОМИСЛОВО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Лисичанськ

2020

Стратегія захисту учасників освітнього процесу в Лисичанському промислово-технологічному коледжі

Вступ

Головним правилом для всіх дій працівників коледжу є необхідність діяти в найкращих інтересах студента. Кожний працівник повинен ставитися до студентів з повагою та враховувати їхні потреби. Використання працівником будь-якої форми насильства проти студента є неприйнятним.

Для досягнення цього працівники коледжу повинні діяти відповідно до чинного законодавства та внутрішніх правил коледжу в межах своїх повноважень.

Розділ I Визначення термінів

1. Працівник коледжу – особа, яка працює в коледжі згідно з трудовою угодою або за контрактом.
2. Дитина – будь-яка особа віком до 18 років.
3. Особа, уповноважена представляти дитину – один з її рідних або прийомних батьків, або законний опікун.
4. Дозвіл батьків (опікунів) означає дозвіл, наданий хоча б одним з батьків студента. Проте якщо між батьками студента немає згоди, їм має бути повідомлено, що питання повинно бути вирішено в родині або опікунському суді.
5. Студент – особа, яка здобуває освіту у Лисичанському промислово-технологічному коледжі (далі – коледж/ЛПТК)
6. Насильство проти студента розуміється, як дії проти студента, що підлягають покаранню та є забороненими, скоєні будь-якою особою, зокрема працівником коледжу, або дії, які загрожують благополуччю студента.
7. Особа, відповідальна за мережу Інтернет – працівник коледжу, призначений його керівником для контролю за користуванням студентами мережею Інтернет на території коледжу та їх безпеку під час такого користування - інженер з комп'ютерних систем ЛПТК(далі – інженер).
8. Особа, відповідальна за реалізацію «Стратегії запобігання та протидії булінгу (цькуванню), домашньому насильству і насильству за ознакою статі у ЛПТК» (далі – Стратегії) – працівник коледжу, призначений його директором ЛПТК для контролю за її виконанням (далі – відповідальна особа).
9. Особисті дані студента– будь-яка інформація, за допомогою якої можна ідентифікувати студента.

Розділ II Визначення чинників ризику насильства проти студента та реагування на них

1. Працівники коледжу мають знати чинники ризику насильства проти студента та звертати на них увагу в рамках своїх службових обов'язків.

2. Якщо виявлено чинники ризику, працівники коледжу повинні повідомити про них відповідальній особі, яка в свою чергу має повідомити батькам і надати їм інформацію про можливості для отримання підтримки, а також заохотити їх до вирішення проблеми.

3. Працівники коледжу повинні контролювати стан і благополуччя студента.

Розділ III Порядок реагування у випадках насильства проти студентів

Якщо працівник коледжу підозрює, що студент став жертвою насильства, він повинен надати інформацію про це в письмовій формі відповідальній особі або практичному психологу, або заступнику директора з НВР, або директору. Відповідальна особа, якій повідомили про дії насильства проти студента, сповіщає класного керівника групи, в якій навчається студент.

1. Класний керівник викликає батьків студента або опікунів дитини, яка стала або може бути жертвою насильства, і повідомляє їм про це.

2. Класний керівник повинен підготувати опис ситуації студента в коледжі та в родині на підставі своїх розмов зі студентом, викладачами та батьками і розробити сумісно з відповідальною особою план допомоги студенту.

3. План допомоги має включати рекомендації з таких питань:

а) вжиття заходів для забезпечення безпеки студента, у т.ч. повідомлення компетентних служб про можливий випадок насильства;

б) підтримка, яку коледж повинен запропонувати студенту;

в) направлення студента до спеціалізованого центру для отримання допомоги (за потреби).

Окремі та складні випадки:

1. У більш складних випадках (пов'язаних із сексуальним насильством, жорстоким фізичним або психологічним насильством стосовно студента) директор ЛПТК повинен створити групу реагування, до складу якої можуть входити психолог, заступник з НВР або класний керівник студента та інші працівники коледжу, обізнані із ситуацією або добре знайомі зі студентом (надалі – група реагування).

2. Група реагування повинна підготувати план надання допомоги студенту, який відповідає чинним вимогам та базується на матеріалах, підготовлених психологом ЛПТК, та іншій інформації, отриманої членами групи.

3. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється її батькам або опікунам, створення групи реагування є обов'язковим. Група має призначити батькам або опікунам зустріч для обговорення проблеми, під час якої батькам або опікунам може бути повідомлено про те, що можливий випадок насильства буде розслідуватися зовнішньою організацією для забезпечення об'єктивності розслідування. Необхідно вести протокол такої зустрічі.

4. Класний керівник повинен представити план надання допомоги студенту її батькам або опікунам, рекомендуючи щільну співпрацю під час його виконання.

Класний керівник повинен проінформувати батьків або опікунів студента про обов'язок коледжу повідомити про можливий випадок насильства компетентні органи (прокуратуру, відділок поліції з ювенальної превенції, суд з питань сім'ї/опікунства).

5. Після того, як класний керівник проінформував батьків, директор ЛПТК повинен, повідомити про можливий злочин в прокуратуру, відділ поліції з ювенальної превенції, відділ у справах дітей.

Відповідальність за подальші дії несуть органи, згадані у попередньому пункті.

6. Якщо про можливий випадок насильства проти студента повідомляється батькам або опікунам студента, але факт такого випадку не підтверджується, батьки або опікуни студента мають отримати інформацію про це в письмовій формі.

При реагуванні на повідомлення про випадок насильства розробляється таблиця вжитих заходів (втручання), зразок якої наведено в Додатку 2. Таблиця має знаходитися в особовій справі студента.

7. Усі працівники ЛПТК та інші особи, яким стало відомо про випадок насильства або будь-які пов'язані з ним питання в межах своїх службових обов'язків, повинні зберігати конфіденційність, за винятком інформації, яка передається компетентним органам відповідно до порядку реагування.

Розділ IV Принципи захисту особистих даних студентів

1. Особисті дані студента мають бути захищені, згідно з положеннями Закону України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI.

2. Працівники ЛПТК, які працюють з особистими даними студентів, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.

3. Особисті дані студента надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право, згідно із законодавством та відповідні повноваження.

4. Працівник ЛПТК може використовувати інформацію про студента з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

4.1. Працівник ЛПТК не має права надавати інформацію про студента, її батьків чи опікунів представникам ЗМІ.

4.2. У виключних ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник ЛПТК може звернутися до батьків або опікунів студента за дозволом надати їхні контактні дані представникам ЗМІ. Такі дані надаються лише за умови отримання дозволу.

4.3. Працівники ЛПТК не мають права надавати можливість представникам ЗМІ встановлювати контакт зі студентами.

4.4. Працівники ЛПТК не мають права розмовляти з представниками ЗМІ про студентів, їхніх батьків чи опікунів. Це також стосується ситуацій, коли працівник ЛПТК вважає, що його висловлювання не записуються.

4.5. У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник ЛПТК може мати розмову з представниками ЗМІ про студента або її батьків (опікунів) за умови згоди на це батьків (опікунів) у письмовій формі.

5. Представники ЗМІ можуть отримувати дозвіл на доступ до окремих приміщень ЛПТК для підготовки матеріалів для ЗМІ за рішенням директора ЛПТК.

Розділ V Принципи захисту зображень

Визнаючи право студентів на приватність і захист особистих інтересів, коледж повинен захищати зображення студентів.

1. Працівники ЛПТК не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку студентів або їх аудіозапис на території ЛПТК без попередньої згоди повнолітніх студентів, батьків або опікунів неповнолітніх студентів в письмовій формі.

2. Для отримання згоди батьків (опікунів) для фото-, відеозйомки неповнолітніх студентів працівник ЛПТК має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків (опікунів) неповнолітнього студента без їх попередньої згоди.

3. Якщо зображення студента є лише частиною великого зображення, наприклад, публічного заходу, пейзажу, зборів тощо, дозвіл студента, батьків (опікунів) на фото-, відеозйомку *не є необхідним*.

4. Оприлюднення працівником ЛПТК зображення дитини в будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або законних опікунів неповнолітнього студента в письмовій формі.

5. Згаданий в п.4 дозвіл повинен містити дані про те, де буде оприлюднено запис або зображення та в якому контексті його буде використано (наприклад, що його буде розміщено на веб-сайті ЛПТК з метою реклами).

Розділ VI Принципи доступу студентів до мережі Інтернет

1. Надаючи студентам доступ до мережі Інтернет, коледж зобов'язаний вжити всіх заходів для захисту їх від матеріалів, які можуть зашкодити їхньому належному розвитку, зокрема, має бути встановлено спеціальне програмне забезпечення для такого захисту.

2. На території ЛПТК студент може мати доступ до мережі Інтернет *тільки під наглядом працівника ЛПТК*;

3. Коли студент отримує доступ до мережі Інтернет під наглядом працівника ЛПТК, останній має розповісти про принципи безпечного користування мережею Інтернет. Крім того, викладач відповідає за забезпечення безпеки при використанні мережі Інтернет під час занять.

4. Інженер з комп'ютерних систем повинен забезпечити на території коледжу на всіх комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет встановлення та регулярне оновлення таких елементів:

- а) програмне забезпечення для блокування доступу до небажаних ресурсів;
- б) програмне забезпечення для контролю користування студентами мережею Інтернет;

- в) антивірусне програмне забезпечення;
- г) програмне забезпечення для блокування спаму;
- д) мережевий захист (брандмауер).

5. Програмне забезпечення, згадане в п.4, має оновлюватися щонайменше один раз на місяць.

6. Інженер з комп'ютерних систем має щонайменше один раз на місяць перевіряти, чи не має небезпечних матеріалів на комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет. Якщо такі матеріали виявлено, він має визначити, хто використовував комп'ютер, коли було завантажено такі матеріали.

7. Інженер з комп'ютерних систем має повідомити заступника директора з НВР про студента, який використовував комп'ютер для завантаження небезпечних матеріалів.

8. Заступник з НВР повинен провести розмову зі студентом стосовно безпечного використання мережі Інтернет.

9. Якщо під час такої розмови заступник з НВР дізнається про зловживання стосовно студента, він має вжити заходів, описаних у Розділі II.

Розділ VII Контроль за реалізацією Стратегії

1. Директор ЛПТК призначає особу, відповідальною за реалізацію Стратегії на території ЛПТК.

2. Зазначена особа відповідає за контроль за реалізацією Стратегії, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до Стратегії.

3. Кожен рік відповідальна особа, згадана вище в п.1, повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог Стратегії працівниками ЛПТК. Зразок анкети для проведення моніторингу наведено в Додатку 3.

4. Під час проведення такого загального моніторингу працівники ЛПТК можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до Стратегії та повідомляти про порушення її вимог на території ЛПТК.

5. На основі результатів анкет працівників ЛПТК відповідальна особа, згадана в п. 1, має підготувати звіт та передати його директору ЛПТК.

6. Враховуючи результати моніторингу, директор ЛПТК повинен внести необхідні зміни до Стратегії та повідомити про них працівників коледжу.

Розділ VIII Заключні положення

1. Кодекс БОС ЛПТК стає чинним в день його оприлюднення.

2. Оприлюднення документа має відбуватися таким чином, щоб він був доступний усім працівникам ЛПТК, наприклад, через його розміщення на сайті ЛПТК.

Додаток 2

Показники виконання вимог стандартів захисту дітей відповідно до «Стратегії запобігання та протидії булінгу (цькуванню), домашньому насильству і насильству за ознакою статі у ЛПТК»

Стандарт 1. ЛПТК запровадив та виконує Стратегію

Виконання вимог означає:

1. У коледжі запроваджено реалізацію Стратегії, яка містить принципи захисту студентів від насильства.
2. Стратегія і відповідні принципи захисту студентів дотримуються всіма працівниками ЛПТК, включно з волонтерами та практикантами.
3. Стратегія визначає такі питання:
 - порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли студент став жертвою насильства або його безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники ЛПТК;
 - правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про студентів;
 - правила захисту зображень студентів, які визначають, як можна знімати студентів на фото або відео та поширювати їх зображення;
 - правила доступу студентів до мережі Інтернет і їх захисту від шкідливих матеріалів, розміщених у ній, включно з призначенням особи або осіб, відповідальних за нагляд за безпечним використанням комп'ютерної мережі.
 - принципи безпечних відносин між працівниками ЛПТК та студентами, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні зі студентами.
4. Директором ЛПТК призначено особу, відповідальну за контроль за виконанням Стратегії, при цьому чітко визначено всі її завдання.

Показник виконання вимог стандарту:

- у ЛПТК затверджено документ під назвою «Кодекс безпечного освітнього середовища Лисичанського промислово-технологічного коледжу», *підписаний представником студради і представником Ради батьківського комітету*, який містить усі необхідні положення.

Стандарт 2. ЛПТК здійснює нагляд за своїми працівниками для запобігання випадкам насильства проти студентів

Виконання вимог означає:

1. Прийняття на роботу нових працівників із перевіркою їх біографічних даних, характеристик і придатності для роботи зі студентами (здійснюється інспектором відділу кадрів).
2. У випадках, коли виникають підозри щодо можливих загроз безпеці студентів або застосування насильства проти студентів працівниками ЛПТК, у коледжі завжди дотримуються вимог, зазначених у Стратегії.

Показники виконання вимог стандарту:

- виконання вимог при прийнятті на роботу нових співробітників;

Стандарт 3. ЛПТК проводить навчання своїх працівників з питань захисту студентів від насильства та надання їм допомоги в небезпечних ситуаціях

Виконання вимог означає:

1. Усі працівники ЛПТК ознайомлені зі Стратегією.

2. Усі працівники ЛПТК знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти студентів, а також правові аспекти захисту студентів (обов'язковість втручання для залучення правоохоронної системи).

3. Класні керівники, адміністрація ЛПТК, практичний психолог, викладачі володіють методами та інструментами, які використовуються для навчання студентів захисту від насильства, булінгу (цькування), кібербулінгу та зловживань (також при використанні Інтернету), мають плани відповідних занять і навчальні матеріали.

4. Працівники ЛПТК мають доступ до інформації про можливість отримання допомоги у випадках, коли підозрюється застосування насильства проти студентів, разом із контактними даними місцевих установ, які працюють в області захисту дітей і надають допомогу в надзвичайних ситуаціях (поліція, , кризовий центр, центр соціальних послуг, медичні центри).

Показники виконання вимог стандарту:

- необхідна інформація для працівників ЛПТК є легкодоступною та такою, що постійно оновлюється і доводиться до відома.

Стандарт 4. ЛПТК проводить навчання батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту дітей від насильства

Виконання вимог означає:

1. У ЛПТК є сайт з необхідною та корисною інформацією для батьків з таких питань:

- виховання неповнолітніх без застосування насильства;
- захист від насильства та зловживань, загрози для неповнолітніх у мережі Інтернет;
- можливості для вдосконалення навичок виховання;
- контактні дані установ, які надають допомогу в складних ситуаціях.

2. Усі батьки мають можливість ознайомитися зі Стратегією, затвердженою в ЛПТК

Показники виконання вимог стандарту:

- доступність загального сайту коледжу, де розміщується корисна інформація для батьків;
- кількість батьків, ознайомих зі Стратегією, затвердженою в коледжі.

Стандарт 5. У коледжі студентів навчають, які права вони мають і як вони можуть захистити себе від насильства

Виконання вимог означає:

1. У коледжі на годинах спілкування організовано заняття студентів з питань прав дитини та захисту від насильства і зловживань (також у мережі Інтернет).

2. Студенти знають, до кого вони мають звертатися за порадами та допомогою у випадках насильства і зловживань.

3. У коледжі є електронні навчальні матеріали для студентів (книги, брошури, листівки) з питань прав дитини, захисту від ризиків насильства та зловживань, правил безпечної поведінки в мережі Інтернет.

4. Студенти мають доступ до інформації про права дитини та можливості отримання допомоги в складних ситуаціях, зокрема про безкоштовні гарячі лінії для дітей і молоді на сайті ЛПТК.

Показники виконання вимог стандарту:

- кількість навчених студентів;
- на сайті ЛПТК розміщено інформацію про безкоштовні гарячі лінії для дітей і молоді разом з порадами, як отримати допомогу у випадках насильства.

Стандарт 6. ЛПТК проводить моніторинг своєї діяльності та регулярно перевіряє її на відповідність прийнятим стандартам захисту студентів

Виконання вимог означає:

1. Прийняті правила та процедури для захисту студентів переглядаються щонайменше один раз на рік.

2. У рамках проведення контролю за дотриманням правил і процедур для захисту студентів у ЛПТК проводяться консультації з дітьми та їхніми батьками (опікунами).

Показник виконання вимог стандарту:

- щорічно готується внутрішній звіт про виконання в ЛПТК Стратегії.

Анкета «Моніторинг дотримання положень КБОС ЛПТК»

	Так	Ні
1. Чи знаєте Ви правила та положення КБОС ЛПТК?	☐	☐
2. Чи знайомі Ви з процедурою дій, коли є підозра на існування загрози для безпеки студента?	☐	☐
3. Чи знаєте Ви, як реагувати на загрозу безпеці студента?	☐	☐
4. Чи помітили Ви будь-які порушення положень КБОС ЛПТК іншими працівниками коледжу?	☐	☐
5. Чи є у Вас зауваження або пропозиції (зокрема, щодо внесення змін) стосовно КБОС ЛПТК?	☐	☐

Глосарій понять і термінів

Безпечне освітнє середовище – це наявність у ньому безпечних умов навчання та праці, комфортної міжособистісної взаємодії, яка сприяє емоційному благополуччю студентів, викладачів, батьків, відсутність будь-яких проявів насильства та достатньо ресурсів для їх запобігання, а також дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника навчально-виховного процесу.

Внутрішній аудит освіти коледжу – оцінка реальної ситуації (сильні та слабкі сторони, ризики та небезпеки, можливості коледжу) щодо безпеки та захисту осіб, які задіяні в освітньому процесі ЛПТК; ретельний аналіз проблем ЛПТК.

Кодекс безпечного освітнього середовища – це документ ЛПТК, який повинен регулювати всі напрями діяльності коледжу, пов'язані з порушеннями прав студента на безпеку, а також питання підтримки студентів і втручання в ситуації, коли може виникати загроза їхньому життю, здоров'ю або благополуччю.

Контрольний список – перелік дій, заходів, поряд з якими є місце для відмітки (checkbox), де можна поставити будь-яку відмітку, якщо дія виконана.

Моніторинг – (від англ. *monitoring* – контролювання) нагляд, контроль за певними процесами або станом чого-небудь.

Освітнє середовище – це характеристика життя всередині ЛПТК, система впливів і умов формування особистості, а також система можливостей для розвитку особистості, які містяться у соціальному та просторово-предметному оточенні.

Показники результативності – це статистичний індикатор, який містить інформацію про результати виконання програми, проєкту тощо.